

postavah, ki se tičejo govedarstva. Uspeh njegovih besed je, da se je ustanovil »govedorejski okoliš«, izbrali so se gošpodarji, ki bodo po okolici imeli skrb za izpeljevanje postavnih določil. Med ostalim je gledčevinorejstva govornik omenil tudi za kmeta veselo novico, da se je skoz minolo zimo dozdej na ljutomerskem kolodvoru naložilo okoli šestdeset vagonov svinj, to je znamenje, da murskopoljsko blago po svetu slovi. Čudno se pa dopisniku zdi naznanilo, ki pravi, da je pred nekaterimi tedni neki trgovec od nekdaj iz devete dežele v Ljutomer spravil svinj za jeden vagon, to pa samo zavoljo tega, da je pošiljatev šla iz Ljutomera. No, trgovec že zna, zakaj da ravna tako. Za svoje blago hoče pač dobro plačilo; a da bi s svojim blagom rad ob dobro ime spravil svinjereje naše, tega ne mislimo. »Ali previdnost je mati modrosti!« To pravilo naj dobrohotno vzamejo na znanje vsi krogi, ki imajo srce za kmeta, za našega živinorejca. Sklepoma bodi še povedano, da je obema govornikoma gospod Božič, posestnik iz Radoslavec, izrekel dostojno zahvalo; in da je podukačelnim poslušalcem govoril iz srca, to je pričalo pristrčno poslavljanje ob razidu od gospodarstvenega shoda.

Iz Središča. (Podučni shod.) kateri je priredilo bralno društvo »Edinost« na Križevu po večernicah v šolskem poslopu v Središču, bil je jako dobro obiskovan. Gosp. A. Kosi je razlagal v priprosti, lahko umljivi besedi skoraj nad jedno uro o strupeni rosi ali peronospori in o pripomočkih zoper to bolezen. Govornik je najprej naglašal veliki pomen vinoreje v obče, potem je omenjal raznih nezgod, ki so vzrok, da bodo vinorejci polagoma morali popustiti stare načine obdelovanja ter se poprijeti novih, od strokovnjakov navetovanih. Na to je popisal bolezen prav natanko ter naštel pripomočke zoper njo; omenjal je tudi »azurin«, s katerim bode delal letos sam majhne poskuse, ker se je baje na Ogerskem to sredstvo obneslo. Velike vrednosti pri tem predavanju so bili razni praktični poskusi na pr. z bakreno apneno zmesjo, s škropilnico itd. Predsednik društva, č. g. M. Šinko, se je zahvalil v imenu društva gosp. poročevalcu za njegov trud, zahvalil pa se je tudi vsem navzočim, ki so se v tako obilnem številu odzvali društvenemu povabilu. Na željo društva »Edinosti« bode gosp. poročevalec poslal svojo poljudno razpravo listoma »Slov. Gospodar« in »Domovini«, da jo blage volje objavita. H koncu še izrekam prošnjo, naj bi nam tukajšnje bralno društvo, česar namen je tako blag, priredilo še večkrat kaj enakega; saj se je pokazalo dovolj, da naše ljudstvo taka predavanja zanimajo.

Iz Hoč. (Veselica.) Pesnik poje: »Lepšega nikjer ni kraja, kakor kraj je vrh planin«. Mi pa obrnemo te besede in rečemo po pravici: Lepše ni nikjer zabave, kakor med Slovenci. Saj to smo videli dne 23. maja na prvi veselici našega bralnega društva. Dasiravno se je od ranega jutra k dežju pripravljalo in vmes večkrat poskušalo škropiti, vendar se je pri vsem tem polagoma toliko ljudstva sešlo, da so bili malone vsi prostori g. J. Kselmana v hiši kakor na vrtu napolnili. Obžalujemo le, da predsednik društva, g. Šimen Šunko, vsled bolezni ni mogel navzoč biti. Zastopan je bil vrli kmečki stan prav povoljno; tudi več gg. duhovnikov, med njimi preč. g. kanonika, ki so nam darovali 6 kron, in gg. učiteljev smo imeli v svoji sredini. Ko ob določeni uri g. podpredsednik veselico otvori ter č. g. dr. M. poprosi, da nam spregovori slavnostni govor, tedaj je vse utihnilo, da bi lahko slišal miško dihati. Mirno in pazljivo smo sledili iskrenim besedam. Razložil nam je pomen slovenskega gesla: »Vse za vero, dom, cesarja« z ozirom na društvo naše. Gosp. govornik, za krepke in spodbudne Vaše besede se Vam nikakor ne moremo

dovolj zahvaliti; ali upamo, da se bo društvo prelepih Vaših naukov zvesto oklenilo, po njih se vedno ravnalo, in tako Vam želimo Vaš trud poplačati. Kaj pa naj rečemo v zahvalo in pohvalo slavnim pevcem iz Maribora? Ne verjamemo, da bi bile Hoče že kedaj popreje toli mило in pristrčno petje slišale. Stotera hvala Vam, vrli pevci, Vi ste bili duša našega veselja! Pridite torej, ko Vas zopet poprosimo! Tudi kmečka deklica Malajnar-jeva Rozika je mojstersko deklamovala Gregorčičevo pesem »Oljki«. — S tem je bil prvi del našega programa povsem dokončan in začela se je prosta zabava. Bila je v resnici zabava. Govorila se je še marsikatera spodbudna pa tudi šaljiva beseda, zapela marsikatera lepa narodna pesem, sicer je bilo do zadnjega vse lepo mirno in pošteno. Tako je prav, dragi mi Slovenci! S tem ste pokazali, da se Slovenec rad veseli, pa da se zna pošteno veseliti. Konečno kličemo vsem vrlim gostom, udom in neudom, domačim kakor ptujim, pristrčno zahvalo, da so se bili tako mnogoštevilno zbrali in veselico povzdignili. Posebej pa še se zahvaljujemo g. Jožefu Kselmanu in Roziki Malajnar, da sta nam prostore tako okusno okinčala!

Iz gornje Savinjske doline. (Premovanje živine.) Dne 24. maja se je vršilo licenciranje in premovanje bikov na Ksaverijanskem pašniku. Prignanih je bilo 22 bikov. Od teh je bilo licencovanih 19; premovanih pa 11. Prvo državno premijo je dobil po okrajnem odboru nakupljeni bik g. Alojzija Goričarja iz Mozirja v znesku 70 kron. Drugim so bile razdeljene 3 deželne premije v znesku 100 kron in 7 okrajnih skupaj z 94 kronami. — Predsedoval je komisiji oskrbnik velenjske graščine, g. E. Spies. Žalostno znamenje je, da je deželni odbor poslal nam moža za predsednika, kateri še slovenskega jezika ne razume; med tem ko ima okraj sam zmožnih mož, ki so domačini. Celó prošnjo okrajnega odbora za dvojezične tiskovine je deželni odbor porogljivo odložil, češ, nam niso v razpolago. Takoj po premiranju pa jih je vendar imel. G. Wurmbrand je ostal, kakor razvidimo, še vedno stari lisjak. A tudi mi ne bomo v drugič mirovali, dokler se nam na vsej črti ne priznajo pravice enakopravnosti.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar so se iz Budapešte, kjer so bivali 14 dni, zopet vrnili na Dunaj v nedeljo zjutraj ter bili navzoči pri 50letnici akademije znanostij. — Ker so nemško-liberalni poslanci v državnem zboru onemogočili vsako posvetovanje in je državni zbor že stal 340 tisoč, je dne 2. junija grof Badeni zaključil zasedanje ter poslance poslal domov.

Štajarsko. Ker so nemški profesorji graških velikih šol protestovali zoper jezikovne naredbe, so jih hoteli posnemati tudi dijaki; ali policija jim je to prepovedala. Vendar so nemški dijaki v ponedeljek večer kakor divjaki rogovili po mestu. — Graški mestni zastop se je enoglasno izrekel zoper Ebenhofov šolski predlog, katerega napadajo samo liberalci, socijalisti in teh prijatelji.

Koroško. V Celovcu bode prve dni meseca avgusta občni zbor nemškega in avstrijskega planinskega društva. Mila Avstrija si bode takrat gotovo morala oči zakriti in ušesa zamašiti. — Podružnica sv. Cirila in Metoda za Velikovec ima dne 7. junija občni zbor v St. Štefanu.

Kranjsko. Nemčurji v kratkem skličejo v Ljubljano dva shoda, da bodo protestovali zoper jezikovne

naredbe za Češko in Moravsko. Pri pametnih ljudeh je za eno in isto reč eden shod dovolj; ali ljube pameti zdaj zagrizeni Nemci nimajo. — V Loškem potoku ustanovijo kmetje mirovno sodišče. Enako jako pametno napravo že imajo Rovte nad Logatcem.

Primorsko. V Gorici in ne v Branici se postavi slovenskemu junaku Čehovinu spomenik; čeprav Lahji zanj skoro nič niso dali. — V Trstu se naj ustanovi laško vseučilišče in učiteljske; tako je laški šulverein »Lega nazionale« sklenil na občnem zboru v Roveredu. — V Trstu so prijeli anarhista Marzetiča, ki bojda ima 14 tisoč pristašev, ki hočejo laškega kralja umoriti.

Hrvaško. Pri zadnjih saborskih volitvah so se pravi hrvaški domoljubi priborili 22 mandatov. Vseh imajo 29. Ako bi se jim hotelo pridružiti 25 Srbov, ki so vendar po jeziku bratje Hrvatov, stila bi se madjaronska moč na Hrvaškem.

Ogersko. Tudi v ogerskem državnem zboru je vladi nasprotna stranka začela obstrukcijo ali ropotanje, vendar samo parkrat in ne tako, kakor naši nemčurji znajo, katere ves pameten svet zaničuje. — Na več shodih so se te dni Madjari izrekli zoper večje plačevanje k skupnim stroškom, dasi se vojna akademija Ludovika spopolni in Madjari dobijo tri nove vojaške realke. No, volk in Madjar nikoli nista sita!

Vnanje države.

Rim. Te dni so sv. oče kardinalom izjavili, da jim je turški sultan ponujal otok Kreto, naj bi bil papeževa last, ali sv. oče so to odklonili, ker so tej ponudbi nasprotovali »krščanske« evropske velevlasti.

Italijansko. Napadalec na kralja Acciarito je bil obsojen na vse življenje na galere. Ko je bila sodba razglašena, je Acciarito zakričal: »Danes jaz, jutri vlada! Živela ustaja, živela anarhija!« Vladi pač ta krik kaj čudno na ušesa doni.

Angleško. Salisburyjevo ministerstvo vendar nekaj hoče storiti za ubogo Irsko. Napovedala je postavbo, vsled katere se da irskim okrajem več pravic, vendar polovico okrajnih stroškov in ubožnega davka prevzame država. S tem bode Irski polajšano za 8½ milijona.

Nemško. Državni zbor je pred tednom prekinil zasedanje; zopet se snide dne 22. junija. — Pruski državni zbor je v sprejel novo društveno postavbo, kakor jo je izdelal odsek, čeprav so se prijatelji policijske moči kislo držali.

Rusko. Ravnatelj kmetijske banke, Obolenski, je postal adlatus ali desna roka v notranjem ministerstvu. — Car je ukazal, da se grški zedinjenci ne smejo več preganjati, ako se držijo svoje katoliške cerkve. To kaže, da bodo katoličani vendar v kratkem smeli prosteje dihati.

Turško. V Kandiji na Kreti so ustaši zaprli vse studence, tako da je mesto brez vode, ter polili neko skladišče s petrolejem in je zažgali. Sicer pa ustaši nimajo nobenega topa več. — Sultan je poklical 30 bataljonov vojakov iz Sirije, da je pošlje na srbsko in bolgarsko mejo. — Sultan je potrdil premirje z Grško za dobo, dokler se ne dožene mir.

Grško. Vlada bi kaj rada, da bi velevlasti kmalu dognale mir Grške s Turško, sicer bodo turški vojaki vse uničili v Tesaliji. — Grška vojska se je utaborila pri Termopilah. Ali kakor v Atenah, tako je tudi pri Termopilah vse nevoljno na kralja, posebno pa na prestolonaslednika Konstantina, ki je tako slab vojskovodja. Zato prestolonaslednik odpotuje v London, da se umakne splošni nevolji.

Za poduk in kratek čas.

Črtice s potovanja v Rim.

(Piše Fr. K.)

Iz Rima sva se s prijateljem proti domu odpeljala opoldne 20. aprila v Foligno in odtod takoj v Asisi, kjer je živel in deloval sv. Frančišek Serafski in kjer je ta veliki svetnik tudi pokopan. Mesto Asisi stoji na hribu in ob hribu ter je od železnice oddaljeno kake pol ure.

Okolica asiška spada med najlepše laške kraje, toda meni se istega popoldne ni dopadla, ker je bilo nebo oblačno in je bil hladen veter. To je menda tudi bil vzrok, da je po mestu bilo vse mrtvo. Še običajnih laških paglavcev ni bilo videti na ulicah.

V Asisi sva si ogledala natanko cerkev sv. Frančiška; prav za prav pa so tri cerkve, ena nad drugo. V podzemeljski je grob sv. Frančiška Ser., kjer sva tudi drugo jutro maševala; v srednji, tudi precej temni cerkvi se opravlja navadna služba božja, zgorajšna svetla in krasna cerkev pa je državna lastnina, kar je celo hladnokrvnega Angleža, ki je ravno takrat bil v njej ko midva, tako razjarilo, da je začel cepetati.

Na belo sredo zjutraj pa sva si ogledala porcijunkolsko cerkev spodaj pri kolodvoru. V sredi te cerkve stoji ona cerkvica, v kateri je sv. Frančišek od Boga izprosil porcijunkolske odpustke. Če se že v naših frančiškanskih ali kapucinskih cerkvah vse tere ljudstva o »Porcijunkoli«, koliko še le semkaj mora takrat priti vernikov!

Iz Asisi, od koder se vidi mesto Perugia, kjer so sedanji papež mnogo let bili nadškof, sva se odpeljala zopet v Foligno. Ker sva tu morala čakati poltretjo uro na vlak, peljeva se v mesto, da si je ogledava. Dolgočasno je, kakor sva laška manjša mesta, ki so si skoro podobna kakor jajce jajcu. Ob pol 1. opoldne vendar pridrdra rimski poštni vlak, ki naju odpelje proti Jakinu ali Ankoni ob Adrijanskem morju.

V Jakin dospemo večer ob 6. uri. Takoj si najmeva izvoščeka, da naju popelje v Loreto, na najslavnejšo Marijino božjo pot. Dasi je izvrstno vozilo, vendar smo se le o pol 9. uri došli v Loreto. Stanovala sva pri Thomaso Ferri, kjer so nama izvrstno, res po materinsko postregli.

Na beli četrtek, dne 22. aprila, sem ob 9. uri maševal v Marijini sveti hišici, ki stoji sredi veličastne loreške cerkve. To je ona hišica (casa santa), v kateri je prečista D. Marija Sinu božjega spočela, v tej hišici so skoro 30 let prebivale najsvetejše osebe, kar jih je videlo solnce, namreč Jezus, Marija in sv. Jožef.

Ne bom opisoval ne hišice, ne cerkve, saj sta v lanskem Mohorskem koledarju dovolj opisani. Samo naslednje besede naj sem postavim iz svojega zapisnika: »22./4. Od 9—9½ ure maševal v casa santa. O blaženost! Nato bil ondi pri g. Jak. Kavčičevi maši; v Loreto sem vsaj lahko molil.« — Ko si popoldne ogledujeva loreško cerkev, v njej slovansko kapelo in pa nemško, katera bode žal, našo daleč prekosila, pridejo laški romarji. Kakor sem pozneje zvedel, bili so doma nižje Neapolja in so hodili 13 dnij. Ko so vstopili v sveto hišico, so tako ihteli in jokali, da bi se kamen lahko omeheal. O zaupanje do Matere božje, kako mogočno si ti!

Ob 7. uri zvečer se odpeljeva na loreški kolodvor in potem z brzovlakom čez Jakin, Rimini, Bologna, Piacenco v Milan, glavno mesto Lombardije. Čeprav je vožnja trajala celo noč, vendar mi ni bilo dolgočasno. Do Rimini sta se z nama vozila dva Bavarca, ki imata dva brata na Laškem, in smo se zmenili to in ono, zlasti o laških razmerah.